

Bondefangeri?

I forbindelse med Veikle Balders Generalforsamling 2018 ble det under punktet "Åpen post" påpekt enkelte forskjeller i de økonomiske betingelsene for rasene fra flere medlemmer. Styret besluttet derfor å gå videre med dette. Vi etterspurte bakgrunnsinformasjon fra DNT. Det har vi mottatt. Vi har også hentet tallmateriale fra DNTs egne statistikker. Vi har sett på forskjellen mellom rasene vedrørende oppdretterpenger samt forskjellen mellom Innskudd og utbetaling i premiesjansen og klasseløpene.

I det følgende vil vi omtale norskoppdrettede hester. Årgangstørrelsene ser slik ut:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Varmblods	849	818	706	640	595	582	496	499
Kaldblods	936	838	807	733	661	580	577	617

1. Oppdretterpenger.

Det er forskjellige satser for rasene avhengig av alder. Dette skal gjenspeile rasenes forskjellige egenskaper. Satsene for de ulike rasene ser slik ut:

Kaldblods:

Hester f.o.m. 2 år t.o.m. 6 år: 15% (4,4%)

Hester f.o.m. 7 år t.o.m. 10 år: 10% (3,0%)

Hester f.o.m. 11 år t.o.m. 15 år: 5% (1,5%)

Varmblods:

Hester f.o.m. 2 år t.o.m. 5 år: 20% (5,9%)

Hester f.o.m. 6 år t.o.m. 10 år: 10% (3,0%)

Hester f.o.m. 11 år t.o.m. 12 år: 5% (1,5%)

For norskfødte hester som tjener penger på nordiske baner fordeles det en pott til formålet. Beløpet for 2016 var 2306502kr. For 2017 ble det utbetalt 1348925kr. Denne potten fordeles til de aktuelle hestene med en prosentsats som er beregnet på utfra gjeldende oppdrettersatser. Prosentsatsene for 2017 er angitt i parentes ovenfor.

Det er forskjell på oppdrettssatsene i Norge og Sverige. Sverige betaler ut mer i oppdretterpenger til sine svenskfødte kaldblodshester sammenliknet med Norge. Fra og med 2017 får svenskfødte hester 30% oppdretterpenger i det svenske kriteriet og derby. Norskfødte varmblodshester får også utbetalt oppdretterpenger for enkelte høyere noterte løp i resten av Europa.

Sverige betaler også ut mere enn Norge når det gjelder svenske hester som tjener penger utenlands, inntil 100000 SEK pr hest.

Utbetalinger til norskfødte hester i Norge i 2016 og 2017:

Rase/år	Oppdretterpenger utbet Norge	Oppdretterpenger utbet utland	Antall norskfødte starthester	Oppdretterpenger utbetalt pr norskfødte starthest	Premiepenger utbetalt pr Norskfødte starthest	Totalt utbet oppdretterpenger	Totalt utbet. premiepenger
Varm 2016	13995975	772445	1727	8104(17,1%)	47276	14768420	81646250
Kald 2016	11483333	1534057	1865	6157(13,1%)	46856	13017390	87387150
Varm 2017	15428529	537413	1662	9283(17,4%)	53237	15965942	88480000
Kald 2017	12310831	811512	1772	6947(13,2%)	52462	13122343	92962750

Det er en betydelig forskjell i utbetaling av oppdrettingspenger mellom rasene. Som en kuriositet kan det nevnes at Veikle Balder har tatt opp denne forskjellen mellom rasene hele 7 ganger i årenes løp.

For 2016 var situasjonen den at oppdrettere av kaldblodshester mottok 13,1 prosent av innkjørt i oppdretterpenger. Tallet for 2017 er 13,2. For varmblodshestene er tallene henholdsvis 17,1 og 17,4%. Disse tallene er beregnet pr startende hest. Hvis man legger faktum at startprosenten for kaldblodshesten er lavere enn for varmblodshesten er ikke forskjellen bare betydelig, men dramatisk.

Det faktum at norskfødte kaldblodshester som eksporteres får svært lite oppdretterpenger er en trussel for det Norsk-Svenske samarbeidet. Flere oppdrettere kvier seg nå for å selge hester til Sverige. Enkelte har også flyttet sin oppdrettervirksomhet til Sverige av økonomiske grunner. Denne utviklingen er ikke heldig for hesteholdet i Norge. Den støtter heller ikke opp under formålet i Norsk Rikstotos konsesjon.

2. Premiesjansen

Premiesjansen ble første gang innført for 2014 årgangen. Man avstår fra mønstringsløpspenger mot at man, for denne årgangen, får doblet gevinsten i klasseløpene. For kaldblodshesten er bare kriteriet inkludert og Premiesjansen således over for denne rasen. For varmblodshesten er også derbyløpene inkludert.

	Innbetalt	Utbetalt
Varmblods 2014	3488000	2297000
Kaldblods 2014	1600000	558000

Premiesjansen for denne årgangen er definitivt overfinansiert, mens det ser ut som om Premiesjansen for varmblodshestene er betydelig underfinansiert. Dette er et lotteri vil mange si. Ja, men du verden så dyre de loddene var for eierne av kaldblodshesten. Mon tro om ikke kaldblodsen må dekke noe av underskuddet for varmbloidsrasen? Det bør også nevnes at det utbetales oppdretterpenger av premiesummene.

3. Klasseløp

Størrelsene på årgangene har endret seg med årene. Årgangene har minnet for begge raser. Innskuddet for kaldblodshestene er noe lavere da rasen kjører om mindre penger i sine

klasseløp. Allikevel ser vi at dekningsgraden for kaldblodshesten er langt større enn hos de varmblodige. Vi ser altså at fellesskapet finansierer de varmes klasseløp i stadig større grad. Kaldblodshestenes klasseløp finansieres i stadig mindre grad.

	Betalt til klasseløp	Utbetalt i klasseløp	Differanse/dekningsgrad
Varmblods f.2011	4705000	5839500	-1134500(80,5%)
Kaldblods f.2011	3615500	4219500	-604000(85,6%)
Varmblods f.2012	4509000	5837500	-1328500(77,2%)
Kaldblods f.2012	3613500	4215500	-602000(85,7%)
Varmblods f.2013	4480000	5854500	-1374500(76,5%)
Kaldblods f.2013	3669000	4232500	-563500(86,7%)

Vi har ikke sammenliknet kaldblodshestens inntjeningspotensial på norsk og svensk side, men vi registrerer at vi har en betydelig lekkasje av løpshester. For rasen er dette kanskje ikke et problem, men for travet i Norge er det det. Vi mangler løpshester. Hvis vi eksporterer 50 kaldblods løpshester i 2018 vil vi få ca 500 færre starter på norske baner i 2019. Det tilsvarer ca 50 løp. Altså ca 5 løpsdager. Det er noe å tenke på.

Dette var et forsøk på å svare ut innspillene på Veikle Balders generalforsamling. Vi står tilbake med et tydelig bilde av at de økonomiske betingelsene for kaldblodshesten er langt dårligere enn for varmblodshesten. Hvorfor er det slik? Det er definitivt politisk styrt. Veikle Balder krever at DNT nå endrer kurs. Vi ønsker likeverdige forhold for begge raser.

For styret i Veikle Balder
Fredrik Eng/Leder